

Nr 973

Av herr Olsson, Erik, m. fl., om en översyn av stavningsreglerna.

(Lika lydande med motion nr 1112 i Andra kammaren)

Svenska språkets stavning har i stort sett inte ändrats på 65 år, trots att en mycket betydande språkutveckling skett under denna tid. Läger man därtill att den Bergska stavningsreformen från 1906 i och för sig egentligen bara är de första stegen mot ett rimligare sätt att stava svenska språket kan allvarligt ifrågasättas om inte tiden nu är inne för att fortsätta med ytterligare några steg och genomföra en ny stavningsreform.

Vid fjolårets riksdag togs detta problem upp i motionerna I:873 och II:992, vari hemställdes att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära en översyn av de nuvarande stavningsreglerna, vilken kan leda fram till en ljudenlig stavning inom en inte alltför avlägsen framtid.

Allmänna beredningsutskottet remitterade motionerna till skolöverstyrelsen, Svenska akademien och Sveriges lärarförbund, vilka också inkom med yttranden. Såväl skolöverstyrelsen som Sveriges lärarförbund tillstyrkte en översyn av de nuvarande stavningsreglerna. Svenska akademien avstyrkte motionerna i princip men föreslog riksdagen att på lämpligt sätt tillse att ökade anslag beviljas för främjande av de nordiska språknämndernas samarbete, även avseende stavningen. Samtliga remissorgan uttalade sig alltså för att åtgärder bör vidtagas i stavningsfrågan. Remissorganen, som representerade såväl den språkvårdande som den pedagogiska sakkunskapen, ansåg alltså att åtgärder borde vidtagas för att främja såväl de pedagogiska som de språkliga aspekterna på stavningsreglerna.

Utskottets majoritet hemställde trots detta att motionerna icke skulle föranleda någon riksdagens åtgärd, vilket också blev riksdagens beslut.

När vi nu återkommer i frågan är det därför att vi anser den synnerligen angelägen. Skolans hårda press på våra dagars elever, som tyvärr år för år drabbar allt lägre årsklasser, och den oerhörda trängseln mellan olika läroämnen på schemat är betydande faktorer i detta sammanhang. Varje möjlighet att lätta på dessa svårigheter måste tillvaratagas och genomföras så snabbt som möjligt. Arbetet med en stavningsreform kan förväntas bli vittomfattande och därför ta rätt lång tid. Helst bör den samordnas med forsknings- och utvecklingsarbete vad det gäller dels stavningsförmågan, dels framställning av ett metodmaterialsystem för stavningsundervisning.

En förenklad stavning i kombination med bättre läromedel av indivi-

dualiserad och programmerad typ, skulle medföra dels att den tid som nu går åt till rättstavningsövningar kunde minskas, dels att förmågan och säkerheten i att kunna uttrycka sig skriftligt skulle öka. En översyn av de nuvarande stavningsreglerna för uppnående av större ljudenlighet och för-
enklad stavning måste även innefatta att krav på språkförståelse och läs-
barhet beaktas. Anknytningar till främmande språk och ett internatio-
naliserat ordförråd har ett värde som ej får förbises. För att upprätthålla
och bredda den nordiska språkgemenskapen bör vederbörlig hänsyn tas till
de nordiska språkförhållandena. För att kunna tillmötesgå dessa sistnämnda
krav på en stavningsreform är det nödvändigt med en samlad översyn av nu
gällande stavningsregler.

Åberopande det anförda hemställas,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära
en översyn av de nuvarande stavningsreglerna enligt de i
motionen anförda riktlinjerna.

Stockholm den 28 januari 1970

Erik Olsson (s)

Ulla Lindström (s)

Dagmar Ranmark (s)

Nils Magnusson (s)

Torsten Hansson (s)
